

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Srody kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z poczta kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamucje są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Wyspy Jońskie. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austriacka. Sprawy krajowe.

(Rozporządzenia finansowe. — Stosunki żydowskie.)

Wiedeń, 5. lipca. *Gazeta wiedeńska* ogłasza następujące rozporządzenie ministerium finansów z dnia 1. lipca 1859 roku, ważne dla wszystkich krajów koronnych: Na mocy artykułu 16. najwyższego patentu z dnia 19. września 1857 r. (nr. 169 Dz. ust. p.) pozwala się używać od dnia 1. lipca b. r. aż do dalszego rozporządzenia przy wszystkich placach do c. k. kas i urzędów poborowych, „korony“ w wartości 13 zł. 50 cent. i „półkorony“ w wartości 6 zł. 75 centów austr. waluty.

— *Gazeta wiedeńska* pisze: Uregulowanie cywilnych stosunków mieszkańców wyznania starozakonnego potrzebowało prawie we wszystkich państwach Europy dłuższego czasu do poczynienia rozmaitych przygotowań i do uchylenia zachodzących trudności. Nie ma więc dziwu, że będące na czasie uporządkowanie tych stosunków w państwie austriackim, gdzie z samego już składu państwa, z różnorodnych urzędów i praw zwyczajowych w szczególnych krajach koronnych wynikają dla każdej kwestyi powszechnej w prawodawstwie trudności właściwe, nie mogło przyjść do stanowczego załatwienia mimo wszelkich usiłowań. Podczas gdy przeważna część mieszkańców starozakonnych w Austrii polegając na mądrości, sprawiedliwości i ludzkości swego Monarchy oczekuje cierpliwie załatwienia spraw prawnych odnoszących się do ich stosunków cywilnych, starają się niektórzy podać zycielwe w tej mierze usiłowania rządu austriackiego w wątpliwosć, i przekręcając szczególne zdarzenia wzbudzić nieufność mieszkańców rzeczonych.

I tak rozgłosiły niedawno dzienniki wieść o domniemanem rozporządzeniu rządowym względem odnowienia przepisu zakazującego żydom trzymać służących wyznania chrześcijańskiego. Również obiegają temi czasy pogłoski, jakoby zamierzano ponowić z większą jeszcze ścisłością dawniejsze rozporządzenie, że śluby małżeńskie zawarte bez pozwolenia urzędu obwodowego uważać będą zwierzchności za nieważne.

Otóż i te pogłoski są całkiem bezzasadne, gdyż rząd nie ma bynajmniej tego zamiaru, jaki mu przypisują. Powodem do tych pogłosek była rozprawa krytyczna umieszczona w *Oesterr. Zeitschr.* dla spraw administracji wewnętrznej nad szczególnym rozstrzygnięciem c. k. ministerium spraw wewnętrznych. Nieporozumienie ztąd powstało, że umieszczone w rzeczonyj rozprawie rozpoznanie teoretyczne okoliczności przemawiających za- lub przeciw ważności zawartego małżeństwa żydowskiego wzięło mylnie za wykład przyczyn stanowiących o rozstrzygnięciu, i uważano je za normę we wszelkich innych takich wypadkach.

Wnioski te jednak były całkiem niestusne. Rzecz się ma właściwie tak, że pewien starozakonnny, który wyrobił wyrok sądu karnego na żonę swoją, która mu się sprzeniewierzyła, domagał się, by dwoje dzieci splotzonych w tem małżeństwie zaciągnięto w metryce rodowej jako nieprawego łoża, i z tej przyczyny upraszał w drodze administracyjnej o zmianę w metryce rzeczonyj, dowodząc tem nieważności ślubu swego, że nieupraszał w tej mierze o pozwolenie urzędu obwodowego, i pozwolenia tego nieotrzymał.

Odesłano go z prośbą tą do odnoszącej się władzy krajowej, gdyż miano większy wzgląd na świętosć związków i praw rodzinnych, niż na zaniedbane w dobrej wierze dopełnienie warunku służącego tylko za formę, a zatem niedopuszczono tego, by dzieci wspomniane uznane za urodzone z łoża nieprawego. C. k. ministerium spraw wewnętrznych potwierdziło też to rozstrzygnięcie.

Okazuje się więc, że nie władze, lecz strona starozakonna chciała przepis rzeczonyj zastosowany mieć do swych stosunków rodzinnych, i że ślub zawarty bez pozwolenia urzędu obwodowego uznany za zwierzchności za ważny w brew przeciwnego domagania się strony, a dzieciom zachowano prawa pochodzenia z łoża prawego.

Wynika to już z samego składu rzeczy, że zwierzchności cesarskie ograniczać się muszą w terażniejszej chwili przechodowej

we wszystkich decyzjach w sprawach żydostwa ściśle na każdy zachodzący wypadek z osobna, nie uprzedzając w rozstrzygnięciu swem bynajmniej zamierzonej prawnej regulacji w tej mierze.

Tej zasady trzymano się także i w całej sprawie tu przytoczonej.

Niechaj mieszkańcy starozakonni w Austrii i ich współwiercy zagraniczni będą pewni tego, że regulacja cywilnych ich stosunków, w której to mierze ukończono już prace uprzednie, nastąpi niezadługo w tym duchu postępu i ludzkości, jaką odznacza się obyczajnosć stulecia naszego. W szczególności zaś niech wiedzą o tem, że rząd cesarski w tej chwili, kiedy właśnie zajmuje się stanowczem uregulowaniem tej sprawy, niedopusci tego, by jednostronnie ograniczające postanowienia odnowiono lub w czemkolwiek bardziej jeszcze zaostrzono.

(Raport z teatru wojny.)

Gazeta wiedeńska pisze: Autentyczne doniesienia o znacznych potyczkach, jakie na dniu 24. b. m. zaszły między rzekami Mincio i Chiese, dozwalają nam podać w następnem obszernie szczegóły ostatnich wypadków na widowni boju.

C. k. armia zajęła na dniu 21. czerwca naznaczone jej za rzeką Mincio stanowiska, a mianowicie stał 8. korpus armii na ostatecznem prawem skrzydle między Peschiera i la Nuova; 5ty korpus armii od Brentiny aż do Salionze; 1. i 7. korpus w rezerwie pod Quaderni i San Zenone di Mozzo, a rezerwowa kawalerja i artylerja pod Rosegoferro w pobliżu Villafranca, dokąd od 20go czerwca przeniesiona była główna kwatery cesarska.

Z pierwszej armii znajdował się 3. korpus w pobliżu Pozzolo 9. w Goito i okolicy; 11. korpus, który nadszedł w tym czasie pod Roverbella, a dywizya kawalerji Fml. hrabi Zedwitz, pod Mozzecane.

Armia austriacka była zatem złączona z przybyłymi posiłkami, jakie były do dyspozycji, i mogła przeto przynajmniej z niejaką nadzieją powodzenia przedsięwziąć silny atak zaczepny na przeważnego zawsze jeszcze nieprzyjaciela.

Zasięgnięte nadto nowsze wiadomości o poruszeniach i domyślnych zamiarach nieprzyjaciela doradzały przyspieszyć ile możności działanie zaczepne. — Dzień 23. czerwca był tedy przeznaczony do przejścia za rzekę Mincio.

Nieprzyjaciel ograniczył się tymczasowo tylko na mocnem obsadzeniu linii Chiesy, nieścigając armii cesarskiej w jej odrocie za Mincio.

Oddział podjazdowy, złożony z 1 szwadronu huzarów cesarskich, z 1 szwadronu ułanów sycylijskich i z 2 dział kawaleryjnych pod dowództwem majora Appell z wymienionego pułku ułanów, przedsiębiorąc nakazany rekonesans na wzgórzach pomiędzy obiema rzekami, niespotkał nigdzie znaczniejszych kolumn, tylko pojedyncze oddziały.

Pod Chiodino i Castel Venzago przyszło do utarczek, które skończyły się odwrotem nieprzyjaciela, przyprowadzając jednak naszych o straty 2 oficerów, 5 szeregowców i 9 koni.

Pierwsza armia wysyłała także podjazdy ku rzece Chiese, ale nigdzie niespotkano nieprzyjaciela.

Dnia 23go czerwca zrana ruszyła armia cesarska naprzód. Ostateczne prawe skrzydło tworzyła brygada Reichlin 6. korpusu, która ściągnięta z Roveredo wyruszyła przez oszańcowany obóz w Peschierze ku Ponti, by połączyć się tam z 8. korpusem armii, który przeprowił się za Mincio pod Salionze, i niedoznawszy żadnego oporu doszedł do Pozzolengo.

Piąty korpus przeszedł za rzekę pod Vallegio i posuwał się do Solferino; 1. korpus szedł za nim i wrócił się do Cavriany.

Siódmy korpus i rezerwowa dywizya konnicy, Fml. hrabia Mensdorf przekroczyły rzekę mostem wojennym pod Ferri między Massimboną i Pozzolo i postąpiły — pierwszy aż do Foresto, a druga jeszcze dalej aż do Le Tezze pod Cavriana.

Wszystkie wojska 2. armii, zostające pod rozkazami jenerała kawalerji hrabi Schlicka stanęły w ciągu po południu na wyznaczonych punktach nienatrafiając na nieprzyjaciela, i wieczorem wysunęto forpocztę z Casa Zapaglia na Contrade Mescolare i Madonne della Scoporta aż po Le Grotte.

Pierwsza armia pod komendą Fzm. hrabi Wimpffen tworzyła lewe skrzydło i przeszła z 3. korpusem również pod Ferri, a z 9. i 11. korpusem, jako też z dywizją kawalerji Fml. hrabi Zedwitz pod Grito za rzekę Mincio. Tę dywizję kawalerji, wspartą od-

działami piechoty 9. korpusu, wysunięto aż pod Medole; 3. i 9ty korpus obozowały około Guidizzolo, a 11. korpus stał w rezerwie pod Castel Grimaldo.

Z 2go korpusu armii wyprawiono dywizję Fml. hr. Jelaczyca z Mantuy do Marcarii, by mogła brać udział w działaniach głównej armii i na Castel Goffredo ruszyć z boku na nieprzyjaciela.

Komendant korpusu Fml. Książę Edward Liechtenstein objął sam dowództwo nad tą dywizją. Szósty korpus armii miał rozkaz w miarę wypadków wspierać dalsze postępowanie armii posiłkami z południowego Tyrolu.

Gdy tedy główna siła armii austriackiej zajęła wieczorem 23. czerwca pozycje od Pozzolengo aż do Guidizzolo, by wyruszyć potem w skupionych kolumnach ku rzece Chiese i zaatakować nieprzyjaciela na głównych jego pozycjach pod Carpenedole i Montechiaro, przedsięwziął tymczasem nieprzyjaciel, bądź uwiadomiony o naszych zamiarach, bądź też dla przeprowadzenia powziętych naprzód planów, również powszechnie poruszenia naprzód, i postąpił 23go z całą armią piemoncką i kilku oddziałami francuskimi w sile 60 do 70.000 ludzi pod Essentę, Desenzano i Rivoltelle, jako też do wysuniętych pozycji pod Castel Venzago i San Martino, gdy tymczasem główna siła francuska obsadziła mocno Castiglione delle Stiviere, Carpenedole i Montechiaro, i wysunęła oddziały ku Solferino i Medole.

Nastąpiło starcie się obudwu armii.

Juz o świcie 24go przypuścił nieprzyjaciel ze znaczną siłą powszechny atak na linię austriackich pozycji.

Na prawem skrzydle powiodło się wojskom 8go korpusu armii pod dowództwem fml. Benedeka od samego początku stawić silny opór gwałtownemu atakowi armii piemonckiej, i nie tylko odprzeć ją stanowczo, ale nawet dotrzeć aż do San Martino, utrzymać tamtejszą korzystną pozycję i położyć tamę walce.

Wojska piemonckie odparte zostały ze znacznymi stratami aż do Rivoltelli i Desenzano. (D. c. n.)

Hiszpania.

(Oświadczenie neutralności. — Poseł z Haity.)

Madryt, 27go czerwca. B. H. pisze: Hiszpański rząd oświadcza okólnikiem ministra spraw zewnętrznych do swych dyplomatycznych agentów za granicą, że w teraźniejszej wojnie pragnie zachować jak najściślejszą neutralność.

— P. Alcalá odwołany został z posady ambasadora w Lizbonie. Poseł rządu w Haity przyjechał tu w misji do dworów Hiszpanii, Francji i Anglii.

Anglia.

(Posiedzenie w parlamencie z 30. czerwca.)

Londyn, 2. lipca. W obudwu izbach parlamentu na posiedzeniu z dnia 30go b. m. wyjaśniali ministrowie politykę nowego gabinetu co do stosunków wewnętrznych i zewnętrznych. W izbie wyższej przemawiał w tym względzie lord Granville, teraźniejszy prezydent tajnej rady. „Mylordowie wiecie“, mówił, „że poprzednie ministerium usunęło się od urzędowania dla votum izby niższej. Na to zaszczycony zostałem niespodzianie wezwaniem Jej Mości Królowy, ażebym złożył nowe ministerium. Przekonawszy się jednak, że inny z dyplomatów utworzyć może silniejsze i skuteczniejsze ministerium, doradziłem Jej Mości Królowy szukać innej pomocy. Potem utworzył ministerium lord Palmerston, i sędzę, że wszyscy mężowie tego ministerium nie mało mają prawo do zaufania i poważania w kraju. Wiem, że to ministerium spodziewać się może przychylności nie za to, co uczyniło, tylko za to, co czynić będzie. Są stosunki, które wymagają niezwłocznego i dokładnie obmyślonego prawodawstwa. Między temi, jedną z najpierwszych kwestyi jest ulepszenie zastępstwa ludu w izbie wyższej; mylordowie jednak raczej przyznają, że w ciągu bieżącej sesyi byłoby niepodobna załatwić tę kwestję w sposób pożądanym. Wnosić te kwestyje teraz, gdy nie ma czasu nad nią obradować, byłoby to oznaką braku poważania dla izby mylordów. Inny jeszcze przedmiot polityki wewnętrznej wymaga spiesznej obrady: kwestya narodowej obrony. Jeżeli książę Somerset przedłoży wniosek z departamentu admiralicyi, której przewodniczy, wówczas będzie miał sposobność przekonać mylordów, że nikomu nie można zarzucić winy, iż uzbrojenia dla obrony na morzu, jak sądzono, zostały zmniejszone, a przynajmniej że wina tego rodzaju nie spada na rząd teraźniejszy. Nie lękam się napadu, ale jest obowiązkiem rządu uczynić wszelki napad niepodobnym. Także jest obowiązkiem rządu nie tylko utrzymać pokój w kraju, ale oraz starać się wszelkimi siłami przywrócić go w Europie. Gdy lord Derby oznajmił izbie, że uważa za powinność złożyć swój urząd, oświadczył równocześnie, że nie jest jego zamiarem występować z opozycją przeciw nowemu rządowi. Doświadczenie nauczyło mnie wprawdzie, że zapewnienia tego rodzaju nie są bynajmniej skafą, na której możnaby budować z całą ufnością, raczej jestem przekonany, że jeżeli tego była potrzeba, połączą się dla dobra kraju wszystkie stronnictwa.“ Lord Rutland potępiał bardzo surowo postępowanie tych, którzy sprowadzili wojnę srozącą się teraz w Europie. Hrabiemu Malmesbury jednak przyznał zupełną słusność, że jako minister spraw zewnętrznych niezmordowanie wszelkich dokładał starań, ażeby zapobiedz zakłóceniu pokoju. Oraz czynił swoje uwagi względem postępowania tych lordów, którzy w chwili niebezpieczeństwa zagrażającego państwu skojarzyli się na obalenie rządu, nie dla ulepszenia polityki poprze-

dniego ministra spraw zewnętrznych, ale jedynie w tej tylko nadziei, że może będą tak szczęśliwi złożyć ministerium, które byłoby w stanie powodować się i nadal tą samą polityką.

Na posiedzeniu izby niższej oznajmił najpierwej lord Eldon, że we wtorek dnia 12. lipca zaproponuje rezolucję: z błękitnej izbie przedłożonej księgi okazuje się, że poprzedni rząd wszystko uczynił, co tylko było w jego mocy, ażeby przy zewnętrznych tegoczesnych nieporozumieniach utrzymać honor i godność Anglii, oraz że zachowywał ścisłą neutralność, i że zaleca się teraźniejszemu rządowi zachowywać politykę podobną. Potem powstał lord Palmerston, i jako prezydent ministrów udzielił objaśnienia zwyczajnego przy objęciu administracyi nowego ministerium. „Wiadomo powszechnie“, mówił, „że gdy lordowi Granville nie powiodło się złożyć ministerium, mnie Jej Mości Królowa poruciła tę czynność. Między mną a lordem J. Russell była umowa, że, któremukolwiek z nas poruczone zostanie złożenie gabinetu, będziemy wzajemnie się wspierać. Zatem, gdy otrzymałem wezwanie, wspierał mnie lord Russel wszelkimi siłami, i niezwłocznie objął jeden z najważniejszych departamentów, to jest spraw zewnętrznych. Powiodło mi się zgromadzić mężów z talentem i doświadczeniem, za tem krajowi nadać mogłem administrację, która spodziewam się słusznie rościć sobie może prawo do zaufania izby i kraju. Po złożeniu ministerium ciążył na mnie obowiązek: rozważyć, jakie postępowanie zaproponować mam izbie w obec teraźniejszego stanu spraw przedłożonych parlamentowi. Dwie wielkie kwestyje zajmują głównie publiczną uwagę: stan naszych zewnętrznych stosunków co do ważnych wypadków zaszłych teraz na południu Europy i ulepszenie ustaw względem zastępstwa ludu w parlamencie, co ostatnimi czasy tak mocno zajmowało parlament i kraj cały. Postępowanie, jakie rząd co do pierwszej kwestyi zamierza zachowywać, jest ścisła neutralność według planu poprzedniego ministerium, i jak ja zalecał kraj cały. Spodziewam się, że nie się nie stanie, co kraj nasz zawikłałoby mogło w teraźniejszą wojnę, gdyż chociaż sprzyjamy mocarstwom wiodącym wojnę, leżą te kraje od nas w takiej odległości, że każdy rząd Anglii działałby bardzo nagannie, gdyby się zawikłał w spory. Obowiązkiem teraźniejszego tak jak i poprzedniego rządu było i będzie: korzystać w ciągu wypadków z każdej następującej się sposobności, ażeby w połączeniu z innymi mocarstwami przywrócić Europie pokój; jestem jednak przekonany, że izba uzna, iż krok tego rodzaju nie tak łatwy, że Anglia nie może pierwej ofiarować swych usług, dopóki nie przekona się z toku wypadków, że są widoki przyjęcia tej rady, inaczey usługi tego rodzaju byłyby uszczerbkiem godności tego kraju i bezskuteczne. Co zaś do drugiej kwestyi, t. j. co do ulepszenia ustaw odnoszących się do zastępstwa ludu w parlamencie, jest zbyt uczynna nadmieniac, że zważywszy pożądaną już porę roku, mała liczba członków, że dopiero w sierpniu albo we wrześniu zasięda w izbie, oraz zważywszy nagłą sprawę wprzód konieczną do załatwienia, oznaczałoby lekkomyślność, jeśliby tak wielką i ważną sprawę, jaką jest kwestya reformy parlamentu, rząd wnosił w ciągu sesyi bieżącej. Rząd jednak starać się będzie jak najusilniej wnieść odnośny bil pierwszych dni na przyszłą sesję, za co zaręczam mojem i moich kolegów imieniem. Kiedy zaś nastąpi ta sesya, zależy to od toku wypadków. Na teraz wstrzymuje się wypowiedzieć w tej mierze myśl moją. Mogą zająć wypadki wymagające wcześniejszego niż zwykle rozpoczęcia sesyi, a mogą zająć także i takie, że zostanie odroczone na później. Rząd musi sobie zatem zastrzedz, że co do swoich życzeń i zamiarów w tym względzie udzieli oświadczenia w czasie późniejszym. Na teraz zajmować się będzie najpierwej sprawami już przedłożonemi. Są niektóre budżeta do rozpoznania i wotowania. Kancelarz skarbu przedłoży budżet, i są może jeszcze niektóre środki mniejszej wagi do zaprojektowania, sędzę jednak, że przedłożone już sprawy zajmą cały czas teraźniejszej sesyi. Mam jeszcze to tylko powiedzieć, że gdy sprawy kraju, nie mówię sprawy rządowe, wielkiej są wagi, załatwi je izba jak się spodziewam, ile możności najspieszniej. Na przyszłym posiedzeniu zamierzam zatem zaproponować, ażeby wszystkie czwartki w ciągu teraźniejszej sesyi licząc od dziś za dni 14, przeznaczone były wyłącznie na przedmioty z projektu rządu, t. j. ażeby te dni nie poświęcać obradom nad wnioskami członków prywatnych, a naco zapewne zgodzi się izba jednogłośnie.“ Potem czynił sir Charles Napier niektóre uwagi co do marynarki, przyczem oświadczył, że nie może wspierać nowego rządu, dopóki nie przekona się, że poczyniono wszelkie przygotowania na morzu na obronę kraju.

Francya.

(Wiadomości bieżące.)

Paryż, 2. lipca. Książę Michał Galiczyński minister rezydent w Madrycie, bawi teraz w Paryżu i uda się do Ems z powitaniem rosyjskiej Cesarzowej matki.

— Liczba agentów wexlowych zostanie teraz podwojona; udziela zatem 60 nowych przywilejów. Dotychczasowym agentom wexlowym przyznane zostanie z dochodów przywilejów wynagrodzenie po 500.000 franków za wysoką cenę, po której w przecięciu kupowali swój urząd, nieprzewidując że zamiast 60, będzie 120 konkurentów.

— *Univers* umieszcza wiadomość jednego z korespondentów, który donosi, że Król Sardynii nie przyjął propozycyi deputacyi z państw kościelnych oświadczać: że świecką władzę Papieża należy nie tylko poważać ale nawet umacniać; lecz dodaje dziennik, je-

zeli potwierdzi się postannictwo p. d'Azeglio, powiedzą wszyscy, że Jego Mość Król Sardynii odrzucając dyktaturę słowami przyjmuje ją czynem.

Włochy.

(Protestacja kardynała Milesi. — Rządy junty rewolucyjnej w Bononii.)

Gazeta tryestyńska donosi o przyjeździe do Tryestu Jego Em. legata Bononii, kardynała Milesi. Z Ferrary wydał on następującą protestację:

„*Gazz. di Bologna* z 12. czerwca zawiera opisanie godnych obolewania wypadków, jakie zaszły tego dnia przeciw prawemu rządowi papieskiemu; nieprzytacza jednak niektórych ważnych szczegółów w tej mierze, i uważam to za mój obowiązek brak ten tutaj uzupełnić.

Dla spowodowania odjazdu kardynała-legata, który nie miał załogi dostatecznej, niebyło to jeszcze rzeczą dostateczną, że pozbawiono goła rządowej powagi papieskiej, i że kardynałowi przesłano wprost wezwanie do oddalenia się, a które to dokumenta u siebie zachował. Kardynał nastawał na to, by sprawy nowego porządku rzeczy wyjaśnili mu lepiej właściwe swe zamiary. Jakoż tylko na usilne jego zadanie odwiedziła go junta złożona z trzech mieszkańców Bononii, by mu oświadczyć jeszcze przed zwołaniem i obradami municypalności, że ludność chce dyktatury Króla Wiktora Emanuela i udziału w wojnie.

Takie uroszczenia sprzeciwiały się wyraźnie prawom udzielności każdego panującego, a tem bardziej jeszcze prawom Papieża; w odnoszącym się wypadku sprzeciwiały się jeszcze i neutralności rządu papieskiego podczas wojny teraźniejszej, a którą to neutralność ogłoszono i przyjęto. Kardynał-legat zaprotestował więc w silnych wyrazach i powtórzył jak najdokładniejsze oświadczenie względem zupełnego zachowania uświęconych praw św. stolicy apostołskiej, jak to poświadczyć mogą na jego żądanie czeigodni świadkowie naoczni.

Takich wypadków niepodobna przemilczeć dla ważnych następności mogących z nich wyniknąć.

Ferrara, 13. czerwca 1859.

Milesi, kardynał-legat.

— Gazeta wiedeńska pisze: *Gazz. di Bologna*, dziennik rządu prawnego musiał ustać. Natomiast wychodzi dziennik rewolucyjnej junty rządowej pod tytułem *Monitore di Bologna*. Pierwszy jego numer zawiera dekret mianujący hrabię Ranuzzi intendantem prowincyi, dalej rozporządzenie względem rozpuszczenia korpusu żandarmeryi i zastąpienia jej welitami, rozporządzenie z oświadczeniem, że gdy wolność prasy niezgadza się z dyktaturą, przeto zakazuje się drukowania dzienników i dzieł z wyjątkiem tylko *Monitoru* rzeczzonego, a w końcu zawiera oświadczenie, co do wojny o niezawisłość i zaprowadzenie komitetu werbunkowego względem zaciągu ochotników.

Ten sam dziennik zawiera także opisanie wypadków, które wydarzyły się w nocy z 12. czerwca po ustąpieniu wojsk austriackich. Municipium udało się do kardynała-legata Milesi, i przedstawiło mu konieczność „dogodzenia życzeniom mieszkańców.“ Jego Em. przytoczył niektóre uwagi przeciw temu żądaniu, lecz dowiedziawszy się, że wojska krajowe znajdujące się w Bononii sprzyjają rokoszanom, przygotował się spiesząco do podróży i opuścił Bononię w towarzystwie kilku osób znakomych i z asystencją oddziału dragonów. Następnie zebrała się tymczasowo junta rządowa, która ogłosiła dyktaturę Wiktora Emanuela i uwiadomiła o tem telegraficznie hrabię Cavour'a. Prezydent ministrów oświadczył na to także w drodze telegraficznej, że Wiktor Emanuel stanie w obronie „tych prowincyi“, i że równocześnie wysłał nadzwyczajnego komisarza rządowego razem z wojskiem i niezbędnymi do organizacyi urzędnikami.

Niemce.

(Przejazd Jej Mości Cesarzowej rosyjskiej. — Podziękowanie c. k. rządowi.)

Berlin, 4. lipca. Jej Mość rosyjska Cesarzowa matka przyjechała do Berlina i zamierza bawić do piątku a potem udaje się do kąpiel w Ems. Podrózne pakunki Jej Mości Cesarzowej wysyłają już dziś wieczór.

Drezno, 2. lipca. *Dresdner Journal* ogłasza dziś następujące obwieszczenie:

Gdy przed niejakim czasem za pośrednictwem poselstwa wyrażono podziękę cesarskiego rządu dyrekcjom tych saskich kolei żelaznych, na których przez Saxonię przewożono c. k. wojsko za uczynione przytem stosowne przygotowania, nadeszła teraz znowu nota tymczasowego c. k. sprawującego interesa, według której wiadomość o przyjęciu, jakiego doznały wojska od wszystkich klas ludności podczas pochodu przez miasta królestwa Saskiego, sprawiła wielką przyjemność Cesarzowi Jego Mości i wojsku austriackiemu. Dowody szlachetnej sympatyj dla słusznej sprawy i szczery udział w podjętej przez Austrię walce, obudziły powszechną radość i powiększyły jeszcze bardziej przyjaźne uczucia austriackiego ludu dla spokrewnionej szczepem Saxonii. Według polecenia Cesarza Jego Mości z Werony, ma rzeczony c. k. sprawujący interesa wyrazić tutejszemu rządowi jeszcze raz uczucia szczerej przychylności z życzeniem, ażeby władzom, korporacyom i w ogóle wszystkim, którzy się przyczynili do gościnnego przyjęcia wojsk austriackich wyrażono publicznie podziękę Cesarza Jego Mości i całej armii cesarskiej.

Na mocy najwyższego postanowienia podaje się to niniejszem do wiadomości powszechnej. Drezno, 30. czerwca 1859.

Ministryum spraw zagranicznych, baron Beust.

Wyspy Jońskie.

(Spokojność na wyspach Jońskich.)

Korfu, 19. czerwca. A. Z. pisze: Na wyspach Jońskich panuje pokój niezakłócony, odkąd rozeszli się hałaśliwi agitatorowie narodowego zgromadzenia. Joński parlament zgromadzi się dopiero we wrześniu, a dotąd, jeżeli nienastąpi coś nadzwyczajnego, będziemy już mieć administrację spokojną, gdyż ta od czasu prorogacyi wcale nie była nie czynną. Lordnadmistrarz udaje się jutro wojennym okrętem „Raccoon“ w inspekcyjną podróż na wyspy. Podróż jego trwać miała kilka miesięcy, ale w obec teraźniejszych stosunków nie potrwa i kilka tygodni.

Uplynionego tygodnia zawinęła tu turecka eskadra pod dowództwem Mustafy Baszy. Eskadra składała się z liniowego okrętu srebrowego wielkiej srebrowej korwety, i 1 paropływu. W sobotę odplynęła eskadra dalej, ażeby znaczny korpus wojska zawieźć do Czarnogóry, gdzie znów wybuchły niepokoje. Angielskie władze wojskowe rozpoznawały temi czasy dokładnie fortyfikacye wyspy, i wystawili znaczną liczbę dział ciężkiego kalibru. Przybyły także z Anglii dwa okręta z posiłkami.

Turcja.

(Oświadczenie księcia Miłosza.)

Journal de Constantinople donosi, że książę Miłosz zapewnił ponownie rząd wysokiej Porty o swoim przywiązaniu i dał objaśnienia, które w łagodniejszym świetle przedstawiają wypadki w Nowym Bazarze. Książę Miłosz zaprzecza, jakoby Serbowie mieli zamiar iść w pomoc Montenegroom w sile 2000 ludzi.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Telegram z 7. lipca 1859, wieczór.

Wiedeń, 7. lipca — wieczór. — **Austriacka korespondencya z dnia dzisiejszego donosi z Tryestu i Fiumy pod d. 7. lipca:**

Wczoraj d. 6. po południu Francuzi z Lusinu zajęli drogą lądową Cherso, i obsadzili w 1000 ludzi. O piątej po południu zawinęła francuska fregata „Isty“ z jednym paropływem przed Fiumę, przywołała przełożonego gminy na pokład, i wypytowano go względem stosunków wojskowej załogi. Wojska francuskie nie lądowały. Dziś 7go o godzinie piątej rano odplynęły obydwie okręta. Do Fiumy nadchodzą ciągle c. k. wojska w załogę.

Tryest, 4. lipca. *Giornale di Roma* z 28. z. m. podaje alokucyę Ojca Śgo przeciw powstaniom w legacyach. Papież wyraża w niej nadzieję, że monarchowie Europy wezmą pod swoją obronę całość świeckiej władzy jego.

Paryż, 5. lipca. *Monitor* donosi z Vallengio z 4. b. m., że armia francuska wzmocniona korpusem księcia Napoleona, wyruszy ku Weronie. Część armii piemoneckiej rozpoczęła obleżenie Peschierzy. Cesarz Napoleon odesłał ranionych oficerów austriackich bezwymiany do obozu austriackiego oznajmiając oraz, że pragnie wymienić jeńców, poczem nadszedł parlamentarz z uwiadomieniem, że i Austriacy chcą odsyłać ranionych oficerów francuskich i że zgadzają się na wymianę jeńców.

Londyn, 5. lipca. Z Nowego Yorku donoszą z 22. z. m.: Generał Cass wydał jak słyhać okólnik o prawach państw neutralnych i zbija sąd angielski, jakoby tylko broń, proch, ołów i salitra stanowiły kontrabandę wojenną.

Turyń, 5. lipca. List hr. Cavoura do deputacyi bonońskiej oznajmia, że Król nieprzyjął dyktatury, ale obejmuje naczelny zarząd sił krajowych dla udziału Romagny w wojnie, a oraz dla zapobieżenia, by agitacya narodowa niewyrodzila się w anarchię. D'Azeglio mianowany jest sardyńskim komisarzem w Bononii.

Berlin, 4. lipca. Książę Windischgrätz przybył tu wczorajszego wieczora, a dziś odjechał do Poczdamu, gdzie Jego królewicz. Mość książę Rejent rezyduje teraz. — *Staatsanzeiger* ogłasza mianowanie hrabi Schwerin ministrem spraw wewnętrznych.

Frankfurt, 5. lipca. Na wczorajszym nadzwyczajnem posiedzeniu sejmku związkowego przedłożyły Prusy szczegółowe wnioski względem ustawienia, rozszerzenia i naczelnej komendy uchwalonych korpusów obserwacyjnych. Zaraz potem odjechał Usedom do Berlina.

Karlsruhe, 5. lipca. Wczorajsza *Karlsruher Ztg.* oznajmia ukończenie układów Wielkiego księstwa Badeńskiego z Rzymem. Podpisanie ugody nastąpiło 28. czerwca.

Korfu, 28. czerwca. Angielski parowiec liniowy „Malborough“, cztery okręta liniowe i jeden paropływ awizowy, przeznaczone pierwotnie do Aten, odplynęły zeszłego tygodnia za nadejściem ważnych depeszy w innym kierunku. Także fregata „Eyrallus“ z księciem Alfredem otrzymała tu rozkaz, wyruszyć spiesźnie w dalszą podróż. Rosyjska żegluga parowa między Odesą i Tryestem jest zawieszona.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 7. lipca

Hotel rosyjski: PP. Paygert Adam, z Sidorowa.
 Hotel europejski: Rubczyński Włodz., z Uherzec. — Koszarski Wiktor, z Kijowa. — Lityński Józef, z Wierzbicy. — Rubczyński Maurycy, z Bili-tówki. — Papara Henryk, z Zubowmostów.
 Hotel Langa: Wondar Józef, c. k. kapitan, z Przemysła.
 Hotel angielski: Czermiński Jul., z Glińska.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 7. lipca.

PP. Hr. Badeni Władysław, do Lubieńca. — Jędrzejewicz Kazimierz, do Czaplego. — Br. Mustaza Mikołaj, do Wiednia. — Mysłowski Antoni, do Koropca. — Markowski Franciszek, do Kamieńca. — Raczynski Klemens, do Podhajec. — Wiktor Jakób, do Woli senkowej. — Wasylewski Piotr, do Uhryna.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 6. lipca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprawdzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	327.47	+ 11.8°	81.4	północny	sl. pochmurno
2. god. po poł.	327.77	+ 16.2°	59.1	"	mi. "
10. god. wiecz.	327.56	+ 13.3°	74.9	"	sl. "

Kurs lwowski.

Dnia 7. lipca.

	gotówka		towarem	
	zl.	e.	zl.	e.
D. kat holenderski	6	46	6	55
D. kat cesarski	6	52	6	59
Półimperyj zł. rosyjski	11	38	11	58
Rubel srebrny rosyjski	2	19	2	24
Talar pruski	2	14	2	19
Polski kurant i piecizłotówka	—	—	—	—
Galicji, listy zastawne na 100 zł. } bez kuponów	87	42	88	58
Galicji, k. obli. g. indemnizacyjne }	64	42	65	22
5% Pżyczka narodowa }	69	50	70	60

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 5. lipca.

Dług publiczny.

	pien.	towar
A. Państwa.		
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	59.25	59.50
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	71.40	71.50
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 "	—	—
Metaliki po 5% za 100 zł.	63.25	63.50
ditto. " 4 1/2% za 100 zł.	55.—	55.50
Przeznac. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	290.—	295.—
" 1839 " 100 "	103.—	103.50
" 1854 " 100 "	105.50	106.—
Renty Como po 42 lir. austr.	13.—	13.50
B. Krajów koronnych		
Niższej Austrii	90.—	91.—
Węgier	63.—	64.—
Banatu Temeskiego, Krocacy i Sławonii	61.—	62.—
Galicji	63.—	64.—
Bukowiny	60.—	61.—
Siedmiogrodu	60.50	61.50
innych krajów koronnych	72.—	84.—
Z klauzula losowania w r. 1867	—	—

Akcyje.

Banku narodowego sztuka	798.—	800.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr.	172.80	173.—

	pien.	towar.
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	615.—	520.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1730.—	1740.—
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. m. n. konw. czyli 500 fr.	253.80	253.90
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	127.—	128.—
Połud.-póln.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	123.—	124.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	100.—	101.—
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	—	—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	365.—	367.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 " "	170.—	175.—

Listy zastawne.

Banku narodowego w mon. kon. { 6letnie po 5% za 100 zł.	95.50	96.—
{ 10 " " 5% " 100 "	88.50	89.—
{ przeznaczone do losowania po 100 zł.	83.—	84.—
Banku narodowego w wal. austr. { na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99.75	100.—
{ przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	79.—	—

	pien.	towar.
Losy.		
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	88.25	88.50
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	97.—	98.—
Esterhazego 40 zł. m. k.	71.—	72.—
Salma 40 " "	38.—	39.—
Palfiego 40 " "	34.—	35.—
Clarego 40 " "	31.—	32.—
St. Genois 40 " "	35.—	36.—
Windischgrätz 20 " "	22.—	23.—
Waldsteina 20 " "	24.—	25.—
Keglevicha 10 " "	12.50	13.—

Na 3 miesiące.

Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	122.25	122.50
Frankfurt n. M., za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty	122.50	122.75
Hamburg za 100 marko banko 2 3/4%	107.—	108.—
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	141.—	141.70
Paryż, za 100 franków 3%	55.10	56.20

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze 6 zł.	65 cen.	6 zł. 67 cen.
Korona	19 " 25 "	19 " 40 "
Napoleonor	11 " 27 "	11 " 30 "
Rosyjski imperyjal	11 " 42 "	11 " 45 "

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 7. lipca.

1. Dług publiczny. A. Państwa. W walucie austriackiej po 5% za 100 zł. —. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zł. 70.70. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —. Z konwersji kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 63.40; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —; po 3% za 100 zł. —; po 2 1/2% za 100 zł. —; po 1% za 100 zł. —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. —. z roku 1854 za 100 zł. —. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. —; po 2 1/2% za 100 zł. —; po 2 1/4% za 100 zł. —; po 2% za 100 zł. —; po 1 3/4% za 100 zł. —. —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. —; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. —. **B. Krajów koronnych.** Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Banatu Temeskiego, Krocacy i Sławonii —; Galicji —; Bukowiny —; Siedmiogrodu —; innych krajów koronnych —; z klauzulą losowania w roku 1869 —. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcyje. Banku narodowego sztuka 800 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 174.50; niższo-austr. towarzystwa eskomto. —; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —; połud.-póln.-niemieckiej kolei komunik. —; kolei Cisy po 200 zł. m. k. —; lomb.-weneck. kol. żelaz. —; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 zł. —; Lloyda w Tryeście po 500 zł. —.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; na 6 lat po 5% za 100 zł. —; na 10 lat po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; w walucie austriackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wekslowy. Na 3 miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —. Augsburg za 100 zł. połudn. niemiec. waluty 122.10. Berlin za 100 talarów —. Wrocław za 100 talar. —. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemiec. waluty —. Genua za 100 lirów piemoneckich —. Hamburg za 100 marko banko —. Lipsk za 100 talarów —. Liworna za 100 lirów toskańskich —. Londyn za 10 funtów szterl. 141.75. Lugdun za 100 franków —. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Marsylia za 100 frank. —. Paryż za 100 fr. —. Praga za 100 t. wal. austr. —. Tryest za 100 zł. wal. austr. —. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.

Na 31 dni: Bukareszt za 100 piastrow wołoskich —. Konstantynopol za 100 piastrow tureckich —. Wekslowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze —, dukaty ces. pełnej wagi —, korony —, półkorony —.

KRONIKA.

(Podróż naukowa fregaty „Novara.“) Najnowsze wiadomości z Limy dnia 27. maja donoszą o bliżkiem zawinięciu do portu tryestyńskiego fregaty austriackiej „Novara,“ a to jeszcze w miesiącu sierpniu. Odplynęła ona 11go maja z Valparaiso, a w powrocie zatrzyma się tylko w Gibraltarze. Dr. Scherzer pozostał w Valparaiso dla dalszych badań naukowych. Wyruszy z tamtąd na Guayaquil, Panamę, Kartagenę, St. Thomas do Southamptonu, i połączy się z Novarą w Gibraltarze.

(Nowy drut telegraficzny między Francją i Anglią.) Dnia 28. z. m. położono nowy drut podmorski łączący teraz bezpośrednio Francję z Anglią. Jest to drut jeden z najsilniejszych, jakie dotąd sporządzono, ma 6 osobnych pretów i waży 200 cetnarów na jedną milę angielską. Końce drutu telegraficznego wychodzą na ziemi francuskiej w Boulogne a na angielskiej w Folkestone. Tym sposobem ułatwiono teraz bardzo znacznie komunikacye dla depeesz nawet w strony wschodnie, a depeesz paryskie przeznaczone do Londynu (i odwrot-

nie), które potąd szły częstokroć na Brukselę i Ostendo, jeśli linia bezpośrednia z Kalem do Duwru była zbyt obciążona lub przerywana, mogą być teraz z większym pospiechem przesyłane.

(Nowy okręt z widłami.) Rząd angielski kazał teraz zbudować na próbę okręt z widłami żelaznymi dla rozbijania i zatopienia największych nawet okrętów liniowych, i ugodził się za cenę 400 000 ft. szt. Spodziewają się wiele po takim okręcie, lecz że maszyny jego mają być bardzo potężne, przeto budowa ta potrwa przynajmniej przez rok cały.

(Straty podczas trzęsienia ziemi w Erzerum.) „Jour. de Constantinople“ zawiera wykaz zabitych i pokaleczonych ludzi w Erzerum: zabitych jest 375 osób, między tem 15 żołnierzy przygniecionych w jednej koszarze, 616 pokaleczonych i 63 zatraconych; 2025 zabudowań runęło całkiem w gruzy, a 1450 jest mocno uszkodzonych. Dla pomieszczenia uboższych mieszkańców kazał rząd sprowadzić znaczną liczbę namiotów.